

ЯКІСНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

І.В. Лещина, І.А. Чухно, І.В. Завгородній

Харківський національний медичний університет

Вступ. В сучасних умовах реформування системи вищої освіти, глобалізації та розширення можливостей здобувачів освіти у виборі освітніх програм, спеціальностей, університетів та країн, в яких вони можуть отримати освіту, створення відкритих університетів та розміщення у вільному, часто безкоштовному доступі, провідними університетами світу навчальних курсів та матеріалів на різноманітних он-лайн ресурсах, рівень конкурентоспроможності закладу освіти, його популярності серед здобувачів освіти та роботодавців, рейтинг в науковому, освітньому та професійному середовищі, а в кінцевому підсумку, його здатність до виживання в стратегічній перспективі та реалізації місії і цілей своєї діяльності, визначаються його можливістю забезпечення високої якості освіти. Забезпечення якості освіти та підготовка кваліфікованого фахівця, що відповідатиме умовам сучасного ринку праці, здатного адаптуватися до ринкових умов, розвиватися як професіонал та особистість, дотримуватися високих моральних ідеалів та прагнути до позитивних змін в громадському та соціальному житті ґрунтуються на запровадженні та реалізації в університеті якісних та сучасних освітніх програм.

Основна частина. Сутність та зміст освітньої програми, її роль в підготовці фахівців в системі вищої освіти визначаються в Законі України «Про вищу освіту» [1]. Деякі додаткові вимоги та особливості розробки, реалізації та перегляду освітніх програм випливають з «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [2]. Проте, сам ринок освітніх послуг на сьогодні формує нові вимоги до закладів вищої освіти щодо забезпечення якості освітніх програм, їх постійного моніторингу та приведення у відповідність до потреб споживачів та замовників освітніх послуг.

На сьогодні заклади вищої освіти, в тому числі і медичні, отримали значний рівень автономії та високу відповідальність в підготовці та реалізації власних освітніх програм (далі – ОП) за визначеними освітніми спеціальностями. І хоча підготовка здобувачів освіти за різними ОП регламентується і унормовується галузевими стандартами для кожної

конкретної спеціальності, все ж, навіть в підготовці ОП за регульованими спеціальностями в галузі знань «Охорона здоров'я» заклад вищої освіти має значний потенціал у розширенні та поглибленні компетенцій та результатів навчання, що будуть отримані здобувачами, формуванні спектру вибіркових дисциплін, що задовольнятимуть інтереси кожного студента в його майбутній професійній діяльності та самореалізації, виборі конкретних методів та технологій навчання для забезпечення найкращих результатів та високої якості освіти.

В Харківському національному медичному університеті наразі значна увага приділяється забезпеченню якості ОП, за якими навчаються здобувачі освіти. Їх розробка, затвердження, реалізація та перегляд здійснюються відповідно до «Положення про запровадження освітніх програм у Харківському національному медичному університеті». Основними принципами, ґрунтуючись на яких розробляються ОП в університеті визначені: системність, наступність, інноваційність та інтегрованість освіти і науки, студентоцентрованість, формування компетентностей студентів як результатів їх навчання, врахування потреб та інтересів усіх стейкхолдерів, інтеграція освітнього процесу у Європейський простір вищої освіти, збалансованість та реалістичність ОП, об'єктивність в закріпленні кредитів за компонентами освітніх програм, гнучкість та мобільність структури, відповідність ОП національній рамці кваліфікацій.

Для забезпечення дотримання вказаних принципів в університеті чітко визначено етапи та зміст розробки ОП із залученням всіх зацікавлених сторін та врахування їх інтересів. Регламентовано процедури узгодження та затвердження ОП задля всебічної її експертизи та досягнення високої якості та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Внутрішня система якості освіти університету передбачає здійснення процедур самоаналізу та моніторингу ОП. Зокрема передбачається, що моніторинг здійснюється не рідше одного разу на рік і до його проведення окрім проектної групи залучаються науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти, представники Навчально-наукового інституту якості освіти ХНМУ. Моніторинг ОП передбачає здійснення оцінки за наступними напрямками: відповідності ОП досягненням науки у профільній сфері знань, тенденціям розвитку економіки і суспільства; врахування змін потреб стейкхолдерів; спроможності здобувачів освіти виконати навчальне навантаження за ОП та

набути визначені в ній компетентності; затребуваності та конкурентоспроможності на ринку праці фахівців, які здобули вищу освіту за ОП. З урахуванням потреб та спрямованості моніторинг може проводитися шляхом анкетування, інтерв'ювання, опитування, моніторингу досягнутих результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості ОП тощо.

Самоаналіз ОП може здійснюватися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості, так і в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти: з ініціативи гаранта освітньої програми або за рішенням декана факультету з метою планових процедур контролю якості.

Важливою процедурою забезпечення якості ОП є їх регулярний перегляд. Рішення про необхідність перегляду ОП в ХНМУ може прийматися на основі результатів моніторингу, самоаналізу ОП, ініціативи гаранта, звернень роботодавців, здобувачів освіти та випускників, науково-педагогічних працівників, рішення керівництва університету. При цьому перегляд ОП має відбуватися не рідше 1 разу на 2 роки. В результаті перегляду ОП можуть бути прийняті наступні рішення: про її відповідність; про необхідність оновлення; про необхідність модернізації; про відмову від реалізації ОП.

Важливим здобутком Університету в забезпеченні якості ОП є напруження механізмів залучення стейкхолдерів до процесів розробки, самоаналізу, моніторингу та перегляду ОП. Зокрема, при перегляді ОП використовуються результати моніторингу ОП; результати оцінювання якості ОП: внутрішнього та зовнішнього (за наявності); пропозиції та зауваження, отримані при громадському обговоренні ОП; дані аналізу стану та тенденцій розвитку галузі, регіональних особливостей, міжнародної практики; наявність або оновлення стандарту вищої освіти за відповідною ОП; зауваження та пропозиції роботодавців; зауваження та пропозиції здобувачів вищої освіти та випускників; ініціативи і пропозиції гаранта ОП, академічної ради, науково-педагогічних працівників; рекомендації Навчально-наукового інституту якості освіти ХНМУ. Для отримання цих даних гарантами ОП ініціюються та здійснюються різного роду комунікації, консультації з стейкхолдерами, організація зворотного зв'язку з здобувачами освіти, випускниками, громадські обговорення, аналіз документів, тенденцій розвитку галузі та спеціальності тощо.

Висновки. Отож, однією з базових умов забезпечення якості освіти є якість освітніх програм, за якими навчаються здобувачі освіти. Хар-

ківським національним медичним університетом в рамках чинної нормативно-правової бази та на умовах реалізації університетської автономії створено належні умови для забезпечення якості освітніх програм, шляхом регламентування процесів їх розробки, затвердження, реалізації та перегляду із залученням та врахуванням інтересів стейкхолдерів на різних етапах цих процесів.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (Редакція від 24.07.2020). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18?find=1&text=%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0#w1_1 (Дата звернення – 13.09.2020)
2. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Наказ МОН України від 11.07.2019 №977 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text> (Дата звернення – 13.09.2020)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Лисянська Г. П., Пухальська І. О., Романіна Д. М.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Підготовка студентів-провізорів в сучасних умовах наближення до світових стандартів потребує впровадження в навчальний процес нових інформаційно-комунікативних технологій, сучасних педагогічних та наукових інноваційних методик. У цьому контексті широкі перспективи відкривають інтерактивні методи навчання. Використання подібних методик стимулює студентів вирішувати типові та нетипові ситуаційні завдання, поступово підводячи до творчості та прийняття правильних рішень, що можливо успішно використовувати на практичних заняттях та для контролю знань [1, 2].

Основна частина. При організації контролю знань протягом вивчення технології ліків цікавим підходом є впровадження навчальних ситуативних ігор, які сприяють ефективному формуванню критичного мислення майбутніх провізорів. Прикладом може слугувати робота групами, яку можливо організувати різними підходами. Наприклад, за-